

Procés d'elaboració del Pla Director de Cooperació per al Desenvolupament i Solidaritat de Mataró

Document de Diagnosi

Miquel Carrillo i Manel Rebordosa
Barcelona, Agost del 2017

Liri

Continguts

INTRODUCCIÓ.....	4
OBJECTIUS.....	5
LA COOPERACIÓ A MATARÓ.....	5
Instruments.....	5
Actors i aliances.....	9
Països o zones geogràfiques de treball.....	12
Recursos associats, humans i materials, propis i associats.....	12
PROCÉS I METODOLOGIA.....	14
Criteris i visió de les accions de cooperació i solidaritat municipals.....	15
DAFO de les accions de cooperació i solidaritat.....	15
- Debilitats de la cooperació municipal.....	16
- Amenaces de la cooperació municipal.....	16
- Fortaleses de la cooperació municipal.....	16
- Oportunitats de la cooperació municipal.....	16
CONCLUSIONS i RECOMANACIONS.....	17
ANNEXES.....	19
Annex I - El Pla Director de Solidaritat 2013 - 2016 en xifres.....	20
Annex II - Buidat enquesta entitats.....	23
1 - Les entitats.....	23
2 - El Pla Director de Cooperació i Solidaritat de Mataró.....	24
Annex III - A - 1a Sessió amb les entitats del consell de cooperació 01/07/2017....	26
Annex III - B - 2a Sessió amb les entitats del consell de cooperació 15/07/2017....	29

INTRODUCCIÓ

Mataró té una **trajectòria de més de 30 anys** en matèria de cooperació i solidaritat i és un referent en l'àmbit de la cooperació municipal catalana. L'Ajuntament de Mataró va ser **un dels primers municipis de Catalunya que va assolir el 1997 el 0'7%** dels ingressos propis destinats a cooperació, arribant a l'1% el 2003. Ja al 1987, per acord de Ple del 12 de març, Mataró decidí fer-se soci del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, convertint-se així en un dels **promotors del FCCD**, creat tot just un any abans. A dia d'avui l'Ajuntament de Mataró és el 6^è ajuntament del FCCD en nombre de projectes finançats, amb 33 projectes durant el període 2012-2017, i el primer en volum econòmic agregat dels projectes finançats.

L'Ajuntament de Mataró fou **una de les primeres institucions públiques en obrir un compte a la banca ètica** el 2007, el que comportà el seu alineament amb una visió més amplia de la solidaritat que va més enllà de dur a terme accions puntuals de solidaritat i que persegueix la coherència de polítiques en l'àmbit municipal, de manera que tot l'entramat de l'administració municipal sigui un agent que fomenti directa o indirectament i de manera activa els objectius de justícia global propis de les accions de solidaritat i cooperació. En aquest sentit el 25 de novembre de 2008 Mataró s'adherí al projecte Cafè Ciutat i participa des de llavors a la Xarxa de Compra Pública Ètica.

Des de 1996 Mataró compta amb un Consell Municipal de Cooperació actiu i dinàmic que canalitza la participació de representants del teixit social solidari local. Amb l'aprovació del nou reglament de participació el 22 d'abril del 2013 es va constituir el **Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència**, que aglutina una quarantena d'entitats del teixit social i solidari local treballant en els àmbits de la solidaritat i de la convivència, en un intent d'integrar i de crear sinergies i complicitats entre les polítiques públiques dutes a terme en ambdós àmbits.

Mataró esgotà el 2016 el seu segon Pla Director de Cooperació i Solidaritat. L'esforç de planificació i estructuració de la cooperació municipal a Mataró, concretat primer en el Pla Director de Cooperació i Solidaritat 2006 i posteriorment en el Pla Director de Cooperació i Solidaritat 2013-2016, fou un pas important per a l'ordenació de la cooperació municipal i per a l'alineament d'aquesta amb l'agenda global de lluita contra la pobresa i els Objectius del Mil·lenni (ODM), però malauradament coincidí parcialment amb la incidència de la crisi econòmica sobre els pressupostos de cooperació de la ciutat. **La crisi trencà l'any 2010 l'harmonització del pressupost de cooperació i solidaritat a l'1% dels ingressos propis** municipals de la ciutat, harmonització vigent des de 2003, fent caure l'esforç municipal al voltant del 0,6% durant els 7 anys posteriors. Malgrat això, el manteniment de la partida de cooperació en un percentatge que frega el 0'7% ha estat un exemple del **compromís de Mataró amb la cooperació i la solidaritat en un escenari marcat per les retallades** i la pràctica desaparició de la partida de cooperació dels pressupostos de moltes administracions públiques, inclosos molts municipis.

El període cobert per l'anterior Pla Director (2013-2016) ha vist tancar-se l'agenda del mil·lenni el 2015 i ha estat testimoni de com s'ha obert una nova agenda global per a les accions de cooperació i solidaritat: l'**Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible** impulsada per les Nacions Unides. Els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, que formen el pal de paller d'aquesta nova agenda, són el

referent que haurà de prendre el nou PDCiS i que es tradueix a nivell pràctic en la voluntat d'assolir a mig termini la **coherència de polítiques** entre les diverses àrees de treball a nivell municipal de manera que **el conjunt de polítiques públiques municipals siguin un element generador de desenvolupament sostenible a escala local i global**, amb un enfocament de drets humans. Si bé a Mataró la voluntat política d'alinear la política pública de cooperació i solidaritat a la nova agenda global és un fet, el repte d'alinear el conjunt de polítiques públiques municipals amb l'agenda 2030 i amb els ODS no pot ser menystingut i constitueix el gran desafiament del període de vigència del nou pla director.

L'elaboració del nou Pla Director de Cooperació i Solidaritat permetrà al conjunt d'actors del municipi d'**ordenar, clarificar, re-pensar, estructurar i dinamitzar l'actuació municipal en aquest camp**, tenint en compte el **context actual de la cooperació** i la realitat de Mataró com a **agent de desenvolupament local** i com a promotor d'una **cooperació transformadora integral, transversal i coherent amb la resta de polítiques municipals**.

OBJECTIUS

L'elaboració del Pla Director de Cooperació pretén assolir resultats en quatre direccions principals, que es poden resumir de la manera següent:

- Avaluar el compliment de l'anterior Pla de Cooperació (2013-2016) i diagnosticar l'estat en general de la cooperació i els seus agents al municipi.
- Establir línies estratègiques i mesures concretes per a la cooperació municipal;
- Enfortir la coherència entre la política de cooperació i la resta de les polítiques públiques alineant el conjunt de polítiques de l'ajuntament amb l'agenda 2030;
- Elaborar i portar a terme una estratègia de formació, sensibilització i comunicació, amb una major implicació de la societat civil.
- Enfortir el teixit associatiu a través de la reflexió col·lectiva i del treball en xarxa per a l'elaboració participativa del PDC

LA COOPERACIÓ A MATARÓ

Instruments

La política de cooperació de l'ajuntament de Mataró es desenvolupa a través de tres àmbits d'actuació o modalitats per a les quals el pla director 2013-2016 realitzava una distribució orientativa del pressupost: Projectes de cooperació internacional per al desenvolupament (70%), Educació per al Desenvolupament (25%) i Emergències (5%).

La manera mitjançant la qual es despleguen aquestes modalitats no es troba definida com a tal en els Plans Directors de Cooperació, que es limiten a establir criteris d'actuació com ara prioritats temàtiques, prioritats geogràfiques o requisits tècnics que hauran d'acomplir els projectes que eventualment es puguin recolzar a través del

pressupost de cooperació del municipi. En aquest sentit ambdós Plans Directors (2006, 2013-2016) deixaven la porta oberta a l'ús dels instruments que l'ajuntament consideri apropiats en el marc dels seus plans anuals, com ara convocatòries de projectes tant en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament com de l'educació per al desenvolupament, concertació de projectes entre actors, etc.

En la pràctica, cadascuna de les modalitats s'ha desplegat mitjançant els «instruments» que es descriuen a continuació:

- Projectes de Cooperació per al Desenvolupament en el marc de les convocatòries del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament

La pràctica totalitat dels fons destinats a projectes de cooperació per al desenvolupament s'han executat a través del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament. En aquest sentit la **política** seguida per l'Ajuntament de Mataró durant tota la durada del període cobert pel Pla Director 2013 - 2016 ha estat **d'acompanyar les entitats del municipi en la presentació de projectes a la convocatòria del FCCD** a través d'un seguiment de proximitat de les entitats del municipi que en un moment determinat puguin/vulguin optar a finançament de cooperació. **Aquest acompanyament implica:**

La maduració dels projectes. Això implica acompanyar les entitats en el procés de reflexió necessari per a l'assoliment, en cada projecte, per una banda de tots els requisits i criteris marcats pel Pla Director de Cooperació i per l'altra de totes les fases del cicle del projecte. Aquest darrer punt inclou una especial atenció a les fases d'identificació i avaluació. Des de l'equip municipal consideren un risc el finançament encadenat de projectes, susceptible de caure en una mala praxis si no es presta molta atenció als processos d'identificació, d'avaluació i d'apropiació dels projectes per part de les entitats.. Des de l'equip municipal s'inclinen per potenciar projectes amb períodes d'execució més llargs precedits d'interval adequats per a assegurar una bona apropiació per part de les entitats del contingut dels seus propis projectes en el marc de fases d'identificació i avaluació exhaustives.

La formulació dels projectes en el format propi de la convocatòria del FCCD i **la seva presentació eventual a d'altres cofinancadors** en el marc del FCCD, de manera que les entitats puguin accedir finançaments que van més enllà dels recursos de l'Ajuntament de Mataró.

En el marc de les entrevistes i reunions mantingudes amb els diferents actors de cooperació del municipi l'acompanyament dels projectes de les entitats del municipi per a la seva presentació a la convocatòria del Fons Català es valora de manera positiva. El fet que el reconeixement i el suport institucional siguin les dificultats menys importants confrontades per les entitats (veure enquesta entitats - Annex II) probablement estigui interconnectat amb aquesta tasca d'acompanyament personalitzat desplegada per l'ajuntament cap a les entitats.

- EpD - Convenis anuals per a activitats de Cooperació i Solidaritat liderades per entitats

En aquest apartat s'inclouen els convenis específics de caràcter anual firmats entre ajuntament i entitats per desenvolupar línies de treball específiques del Pla Director

2013 - 2016. Aquests convenis s'han anat succeint de manera més o menys continuada durant tota la durada del PD i cobreixen tres línies previstes al PD:

A nivell d'EpD:

Promoció del Comerç Just, consum responsable i Banca Ètica

Aquest apartat inclou totes les activitats vinculades al conveni anual amb la Fundació Privada Grup Tercer Món a través del qual es gestiona espais claus com ara el Centre de Cooperació i Solidaritat «La peixateria», que inclou la botiga solidària o la cafeteria «La Selva». A través d'aquest apartat també es concreta la pertinença de Mataró a l'iniciativa El Cafè Ciutat, una proposta que promou alternatives per a un consum responsable del cafè de la qual participen actualment Mataró, Terrassa, Manresa, Molins de Rei, Sant Quirze del Vallès, El Prat de Llobregat, Calella, Sant Adrià del Besòs, Cerdanyola i Montornès. Cada municipi participant obté el seu propi producte produït per cooperatives cafetaleres del Sud sota els valors del Comerç Just.

Des d'aquesta iniciativa es pretén impulsar el treball en xarxa tant amb les cooperatives productores de cafè com entre els municipis que comercialitzen el Cafè Ciutat, amb l'objectiu d'establir una xarxa cada vegada més sòlida per a la difusió del Comerç Just en la societat.

L'iniciativa del Cafè Ciutat ha estat especialment valorada a l'enquesta duta a terme en el marc de la preparació d'aquest document (veure Annex II).

Enfortiment de capacitats

Aquest apartat inclou el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i l'Assemblea de Cooperació per la Pau per desenvolupar les activitats educatives i de sensibilització.

A nivell de Cooperació

Suport als campaments Saharauis

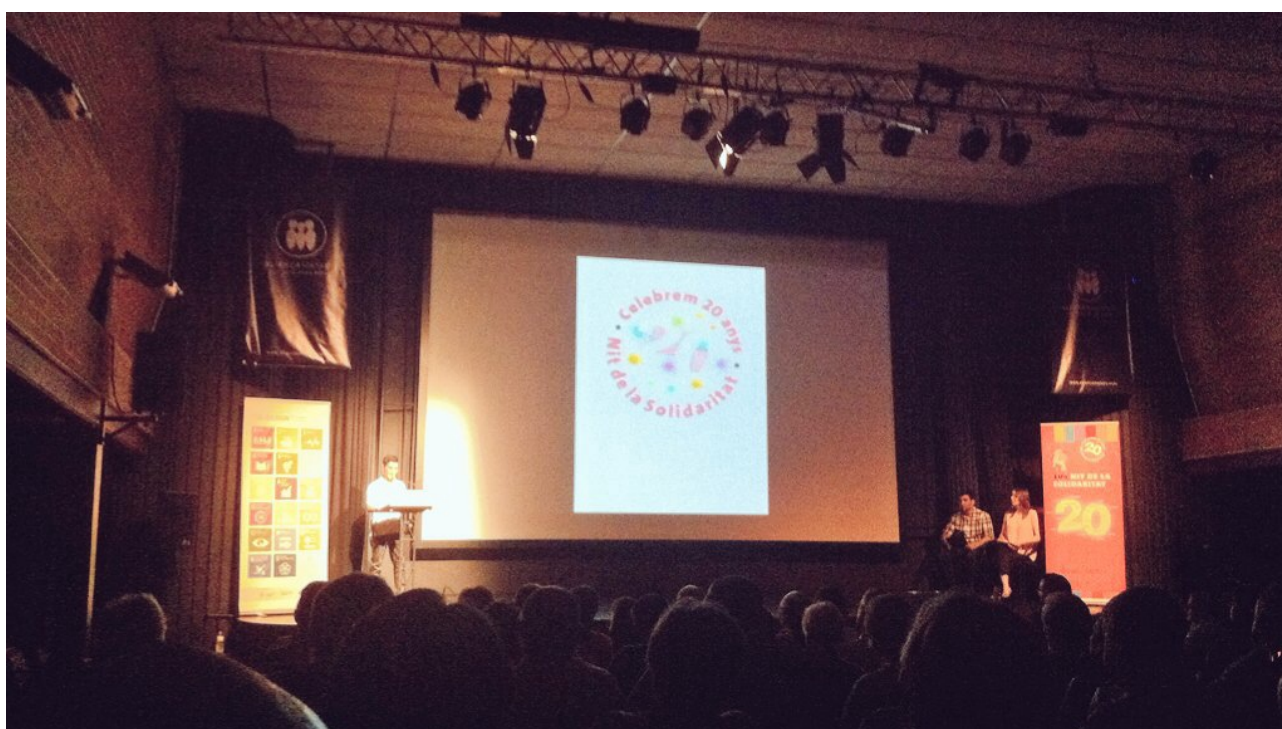
Aquest apartat inclou el conveni signat amb Solidaritat Saharai que regula la col·laboració municipal en els projectes de Colònies Saharauís.

- EpD - Accions de sensibilització

Comprén totes aquelles accions d'Educació pel Desenvolupament que impulsa l'ajuntament, en les que hi participen també les entitats. Dins aquest apartat trobem la programació de diferents activitats al voltant de diades rellevants així com d'altres accions de sensibilització i comunicació.

Tipologia	Accions	2013	2014	2015
Commemoracions	Commemoració del dia de les Nacions Unides	x	x	x
	Dia del Cooperant	x	x	x
	Dia escolar per la no-violència i la pau	x	x	x
Comunicació	Espai al web municipal	x	x	x
	Mataró Ràdio	x	x	x
Accions de sensibilització	Nit de la Solidaritat	x	x	x
	Juny Associatiu	x	x	x
	Presentació de l'agenda Ilatinoamericana	x	x	x
	Presentació de Projectes	x	x	x
	Vísites institucionals de l'Anne Ferrer de la Fundació Vicente Ferrer	x	x	

Entre totes aquestes accions cal destacar la Nit de la Solidaritat, probablement l'activitat més reconeguda i on més s'impliquen les entitats de la ciutat (veure Annex I) A través de les seves vint edicions s'ha anat consolidant com un espai de referència, tot convidant personalitats internacionals i del nostre país vinculades a la solidaritat, i incorporant activitats complementàries al voltant de la celebració central, la qual compta amb una afluència i seguiment notables.

Il·lustració 1: Vintena Nit de la Solidaritat.

- Emergències

Són les aportacions de l'ajuntament per tal de fer front a emergències puntuals en l'àmbit de l'acció humanitària. Aquestes aportacions es realitzen a través de les campanyes i crides efectuades pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Actors i aliances

- Entitats

A banda del propi ajuntament, **les entitats són l'actor més rellevant** en matèria de cooperació i solidaritat a Mataró. És a través seu que es duen a terme no només la majoria de les accions al sud, sinó també algunes de les accions d'EpD a nivell local.

En total les entitats de cooperació presents al municipi són **una trentena**. Dins aquest col·lectiu hi trobem entitats locals i delegacions d'entitats d'àmbit català o internacional, amb voluntariat local, la qual cosa confereix un valor afegit a la cooperació.

El voluntariat és un element essencial en el funcionament d'aquestes entitats, pel que fa especialment a les entitats originàries de Mataró i més arrelades a la ciutat, i en sosté el funcionament ja sigui a nivell de l'entitat.. El nucli de persones integrades en el lideratge d'aquestes entitats o en el cas de les delegacions de grans entitats a Mataró, disposa en general d'anys d'experiència i vinculació amb el món de la cooperació, amb el que la ciutat acumula un capital humà considerable a nivell d'experiència i compromís en l'àmbit de la cooperació.

Una ullada a les entitats que han rebut fons de cooperació i solidaritat de l'ajuntament de Mataró (veure Annex I) ens mostra que sobre les 19 entitats que han rebut finançament per a l'execució d'algun projecte durant el període de vigència del Pla Director 2013 - 2016, 6 han obtingut finançament municipal per a 4 projectes durant els 4 anys de vigència del PDCiS, 4 entitats més han rebut algun finançament per a 3 projectes, 2 entitats han estat recolzades almenys en 2 projectes i 6 entitats han rebut recolzament en el marc d'almenys un projecte.

El conjunt d'aquests suports s'ha dut a terme, en la seva majoria, a través de la convocatòria de projectes del FCCD, tret de casos molt específics en els quals existeixen convenis específics de col·laboració entre l'Ajuntament i alguna entitat. Aquest és el cas de les colònies d'estiu dutes a terme per Solidaritat Saharai o el de la gestió del Centre de Cooperació i Solidaritat «La Peixateria» a càrrec de la Fundació Privada Grup Tercer Món Mataró i que engloba les accions realitzades en el marc del projecte *Cafè Ciutat*. En aquest últim cas, la Fundació és l'entitat del municipi que ha rebut més suport atès que als quatre convenis anuals per a la gestió de «La Peixateria» firmats durant el període de vigència del PDCiS s'hi afegeixen quatre ajuts per al recolzament dels projectes de l'entitat a Mèxic.

La presència continuada d'un grup d'entitats en les convocatòries de projectes deixa entreveure que **existeix un nucli d'entitats sòlides i amb una ferma implantació al municipi** capaces de gestionar ajudes públiques i dur a terme any rere any les tasques accessòries a un projecte de cooperació finançat pel municipi (identificació, seguiment, justificació, tenir presència al Consell de Solidaritat, Cooperació i Convivència, a la ciutat i realitzar accions de devolució al municipi).

Els principals actors de cooperació es troben formalment agrupats al **Consell de Solidaritat, Cooperació i Convivència** (CSCC) de Mataró, que constitueix el principal instrument de governança de la cooperació del municipi. Aquest espai és considerat **poc dinàmic i funcional** per bona part dels actors. Segons aquests es fa difícil fer un seguiment de les polítiques de cooperació des d'aquest espai donat que aquest està format per entitats de convivència i entitats de cooperació/solidaritat. Són

dues temàtiques diferenciades que tot i que poden tenir alguns punts en comú responen a documents de planificació municipals molt diferenciats. En aquest sentit, cal avaluar si el consell és el millor espai per tal de generar sinergies entre ambdues polítiques o si cal repensar qui podria ser el millor espai per a una integració més funcional. El format actual inclou la divisió en comissions de treball diferenciades (una de cooperació i solidaritat, l'altra de convivència), de manera que el Consell és més informatiu i les comissions de treball son operatives. Però tot i així es fa difícil trobar punts de connexió i algunes entitats admeten que deserten de l'espai dependent de l'orientació de l'ordre del dia.

Pel que fa al seguiment dels ODS, tampoc seria l'espai, atesa la voluntat del govern municipal de que tingui un rang superior per poder englobar el conjunt de polítiques de la ciutat.

- Departaments municipals

Malgrat que es constata l'**existència de capacitats tècniques a l'ajuntament de Mataró per desplegar una cooperació directa important i amb impacte**, és un fet que fins ara aquestes capacitats no s'han canalitzat en forma de projectes de cooperació directa i que la vinculació entre aquestes capacitats i el conjunt d'accions de solidaritat i cooperació dutes a terme al municipi és escassa o inexistent. Tot i així, però, és cert que s'han produït algunes col·laboracions aïllades a l'entorn proper de l'Ajuntament, com ara l'assessorament a d'altres ciutats a través de la Xarxa Llatinoamericana de Gestió de Residus Sòlids (RELAGRES, per les seves sigles en castellà)¹, els contactes amb al servei municipal d'aigua i sanejament de Masaya (Nicaragua) a través d'Aigües de Mataró, o suports puntuals a institucions estrangeres en l'àmbit de la cooperació, com ara la participació a la xarxa local-Med de la Diputació de Barcelona.

En el marc del pla director 2013-2016, malgrat aquestes experiències i haver-se recomanat el llançament de projectes en el marc de la cooperació tècnica municipal (pag 23), **no s'han dut a terme iniciatives de cooperació directa de manera estructurada i coordinada**.

Tot i així Mataró no només compta amb capacitats específiques que aporten un valor afegit significatiu a la ciutat de Mataró com a actor en l'àmbit de la cooperació directa, sinó que alguns dels departaments dels quals depenen aquestes capacitats manifesten la seva disponibilitat per a portar a terme aquest tipus d'accions, disponibilitat que es complementa amb la bona disposició a nivell polític per a dur a terme aquest tipus d'iniciatives.

Més enllà de l'aixecament de qualsevol inventari d'aquestes capacitats, caldria fer un procés d'identificació de necessitats i de potencials vies per a la identificació de projectes concrets a través dels quals canalitzar aquestes capacitats. **Probablement la via més immediata sigui la recerca d'aliances amb les entitats de cooperació** per tal d'activar aquestes capacitats en el marc de projectes concertats. Tot i així **la implicació de Mataró en plataformes municipalistes en l'àmbit de la cooperació com el FCCD** o inclús la Diputació de Barcelona **deixa entreveure la possibilitat d'iniciar noves línies de projectes en el marc de la cooperació**

1 El juny del 2017 es va celebrar a Mataró el 5e Seminari Internacional de RELAGRES <http://seminariorelagres2017.org/>

directa a través de les xarxes que mantenen aquest tipus d'actors establint projectes directament entre municipis o entre xarxes de municipis.

També cal preveure recursos humans per a la dinamització i coordinació d'iniciatives d'aquest tipus, de manera que les funcions tècniques restin ben determinades i els departaments municipals, empreses públiques i d'altres agents que hi participin tinguin clares les seves funcions i recursos a destinar amb prou antel·lació².

Com a àmbits de treball amb valor afegit que podrien constituir l'eix d'iniciatives de cooperació directa i que compten a priori amb disponibilitat i complicitat dels departaments responsables podem comptar, sense ànim de ser exhaustius:

Mataró es pionera en l'àmbit de l'**economia circular i la sostenibilitat**. L'experiència de gestió municipalista del Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme, i molt especialment del Centre Integral de Valorització de Residus, és un referent molt important a nivell de capacitats tècniques amb un alt valor afegit en l'àmbit de la cooperació tècnica municipal.

L'àmbit de l'**economia social** ha estat històricament vinculat a la ciutat de Mataró i constitueix una de les àrees on la ciutat vol ser referent. Mataró compta amb diversos espais participats àmpliament per l'ajuntament per al foment del cooperativisme, com ara la Fundació Unió de Cooperadors o el Cafè de Mar, i també amb la única càtedra de Catalunya en Economia Social al Tecnocampus de la UPF.

De la mateixa manera, Mataró ha anat esdevenint un **municipi inclusiu**, corregint males praxis del passat en el seu creixement urbà i oferint millors serveis bàsics de manera progressiva. Ha estat important l'experiència al voltant de la producció d'habitatge social o la gestió del patrimoni industrial i cultural, tot plegat en un exercici per assegurar el Dret a la Ciutat, que compta amb eines interessants com [PUMSA](#) o [Aigües de Mataró](#).

Aquests àmbits constitueixen elements claus del relat de Mataró com a ciutat, amb el que la projecció dels mateixos a través d'accions de cooperació directa podria complementar la projecció de la ciutat que es fa des d'altres departaments, potenciant sinergies i facilitant probablement la comunicació cap a la ciutadania del perquè de les accions de cooperació empreses per part de la ciutat.

- Altres actors

La Cooperació a Mataró compta també amb la participació o col·laboració d'entitats que no són de l'àmbit de la cooperació, com per exemple de l'àmbit de l'esport, de gènere o lúdiques. Actualment el cos docent és un dels col·lectius que més s'han implicat en les diferents activitats d'Epd proposades per la Regidoria de Cooperació (Dia dels Drets Humans, Denip, Dia dels Drets del Infants i d'altres activitats i campanyes.)

En l'àmbit de la projecció exterior del municipi, Mataró compta amb dinàmiques de treball consolidades, que malgrat no tenir una vinculació directa amb l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament si impliquen potencialitats en aquesta àrea. Seria

---

² Aquesta era, per exemple, una de les principals queixes d'Aigües de Mataró davant la iniciativa per donar suport a l'alcaldia de Masaya, la poca concreció de les peticions i la indefinició i complexitat del diàleg amb l'altra part. En aquest sentit, reclamava més claredat i peticions acotades i assumibles per l'empresa mataronina, sempre amb el suport de l'Ajuntament.

el cas de la **pertinença de Mataró a xarxes de ciutats** directament vinculades a promoure la bona governança, els drets humans o la sostenibilitat com és la Xarxa de Pobles i Ciutats cap a la Sostenibilitat, la Xarxa de Municipis per a l'Economia Social i Solidària, Alcaldes per la Pau, Xarxa de Pobles i Ciutats pels DDHH o el Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament.

Països o zones geogràfiques de treball

El PD 2013-2016 fixava que les prioritats geogràfiques obeïen a dos criteris: (1) Països i pobles que es corresponen a zones d'especial afluença de persones immigrades a Mataró, (2) Evolució històrica i vincles ja establerts tant per l'Ajuntament com per les entitats de Mataró. Aquests criteris es concretaven en les següents zones i països prioritaris:

Mediterrània: **Marroc, Poble Saharauí i Palestina**

Amèrica Llatina - sense especificar països

Àsia: **Índia**

Àfrica Sud-Sahariana: **Senegal, Gàmbia**

Aquests criteris no són excloents, tal i com es pot observar en la despesa per països efectuada durant el període de cobertura del PD (Annex II). En realitat el percentatge dels fons destinats als països prioritaris ha estat de 33% sobre el total de recursos destinats a projectes de cooperació i no consta per part de cap dels actors del municipi que desplegar projectes en àrees no prioritàries hagi estat desincentivat per part de l'equip municipal. En la pràctica, **la distribució geogràfica ha estat determinada per les prioritats i la presència sobre el terreny de les entitats que executen el pressupost de cooperació**, element que permet el ple aprofitament de les xarxes de contactes i de les capacitats instal·lades del teixit d'entitats de cooperació actives al municipi.

Tot i així, es rellevant assenyalar que el FCCD, en el marc de les seves convocatòries de projectes i del seu propi Pla Estratègic, fixa zones geogràfiques d'interès i desplegament als països d'intervenció, amant les seves directrius en aquest àmbit a les de l'ACCD. Donada la directriu de l'Ajuntament d'encaminar el conjunt de projectes de cooperació de les entitats de Mataró a través del FCCD, seguida durant tot el període cobert pel PDCiS 2013-2016, **cal plantejar-se si en el marc del nou PDCiS no seria pertinent aparellar les prioritats geogràfiques del PDCiS a les possibilitat d'oferir seguiment a terreny per part del FCCD i les prioritats de la resta d'actors catalans de cooperació** deixant la porta oberta, això sí, a la introducció de matisos o consideracions particulars de caràcter local.

Recursos associats, humans i materials, propis i associats.

L'evolució dels recursos destinats a cooperació de l'Ajuntament de Mataró mostren una **estabilització dels pressupostos de cooperació durant els últims anys** (veure Annex I) després de la caiguda pronunciada del pressupost soferta a finals de la dècada passada. De les entrevistes mantingudes amb els diferents actors del municipi se'n desprèn la voluntat de tornar progressivament a l'harmonització del pressupost de cooperació amb l'1% dels ingressos propis municipals. Tot i així aquest objectiu no es troba explicat als documents de planificació de les polítiques públiques del municipi a curt termini (Pla d'Acció 2017) o a mig termini (Pla d'Acció Municipal).

En tot cas assolir l'1% a mig termini implicaria implicaria revisar per una banda les capacitats de l'equip humà responsable de la cooperació municipal i per l'altra examinar les vies a través de les quals el teixit d'entitats de cooperació del municipi poden i volen absorbir aquest increment de recursos. Tot i així **l'arquitectura de la cooperació de Mataró, en que el pressupost es canalitza majoritàriament a través de l FCCD, dóna una gran flexibilitat a l'Ajuntament a l'hora d'absorbir eventuais increments del pressupost**, permetent per una banda no augmentar de manera excessiva la pressió sobre l'equip humà responsable del seguiment dels projectes (tasca assumida majoritàriament pel FCCD) i per l'altra limitar la pressió sobre les entitats per a executar pressupostos més enllà de les seves possibilitats, donat que l'ajuntament sempre pot encaminar eventuais romanents a través dels projectes del FCCD liderats per d'altres actors.

PROCÉS I METODOLOGIA

Per la realització d'aquesta diagnosi s'ha recollit informació amb l'objectiu d'identificar els elements que caracteritzen el context general en el qual s'emmarca la cooperació del municipi. També recull el resultat de les sessions participatives (DAFO) amb els actors de la cooperació amb l'objectiu de definir els punts forts i febles, els elements a corregir o a transformar, així com les possibles línies de treball a prioritzar en el PDC. La informació obtinguda és el resultat de:

- Reunions amb els responsables de departaments municipals per tal d'analitzar els elements de planificació estratègica existents, per conèixer el model de ciutat que el municipi pretén impulsar i de la seva experiència en l'àmbit internacional per situar la cooperació en aquest marc.
- Recollida d'informació a partir de documentació i entrevistes amb els responsables polítics i tècnics de l'Ajuntament, per tal d'analitzar la situació de l'àrea de cooperació dins l'organigrama municipal: mitjans tècnics i humans dels quals disposa aquest departament, activitats de cooperació i sensibilització portades a terme fins a l'actualitat-
- Sessions participatives DAFO i enquestes amb voluntaris i/o equip tècnic de les entitats de cooperació i altres actors (partits polítics, etc.). Es varen dur a terme 2 sessions de treball durant les quals es varen analitzar els punts forts i febles de la cooperació així com els elements a corregir o a transformar.

Relació d'entrevistes i esdeveniments a data del 24/07/2017

04/04/2017	21/04/2017	12/05/2017	24/05/2017	29/05/2017
Ajuntament de Mataró - Regidoria de Convivència	Ajuntament de Mataró - Departament de Planificació	Ajuntament de Mataró - Regidoria d'Educació	Ajuntament de Mataró - Presentació Procés PDCiS al Consell de Cooperació	Ajuntament de Mataró - Regidoria de Medi Ambient i Urbanisme
		Ajuntament de Mataró - Serveis Centrals		
12/06/2017	16/06/2017	01/07/2017	15/07/2017	21/07/2017
Ajuntament de Mataró - DIBA	Ajuntament de Mataró - Regidoria de Promoció Econòmica	1ª sessió amb entitats i actors Consell de Cooperació	2ª sessió amb entitats i actors Consell de Cooperació	Aigües de Mataró
	Nit de la Solidaritat			Ass.d'amics del bisbe Joan Godayol

Codi de colors: Entrevista

Taller/presentació

criteris i visió de les accions de cooperació i solidaritat municipals

A partir de l'anàlisi dels diferents serveis de l'Ajuntament de Mataró, les enquestes individualitzades i la visió dels responsables polítics en l'àmbit de la Cooperació se'n desprèn :

- La prioritats política és l'**alineació de les accions de cooperació i solidaritat, però també del conjunt de polítiques públiques municipals** que es realitzen des de l'Ajuntament de Mataró, **a l'agenda 2030**, amb tot el que això implica a nivell d'integració dels diferents serveis municipals. En aquest sentit, la inclusió, coordinació i retroalimentació amb el Pla Mataró 2022 és un dels elements clau que han de servir per garantir la coherència de polítiques i la inclusió de la visió basada en els ODS que el Pla de Cooperació vol aportar al conjunt de la ciutat.
- Cal **integrar departaments claus com Serveis Centrals o la unitat de planificació** a l'esforç de cooperació del municipi de manera que el conjunt de documents de planificació municipals integrin l'agenda 2030 i **prevegin els mecanismes necessaris per a la implementació i seguiment dels ODS** a nivell del municipi.
- Un dels reptes més importants de cara a les pròximes anualitats és la **necessitat d'una acció pedagògica i de sensibilització** de la ciutadania i del conjunt de l'estructura departamental del municipi **per tal d'explicar l'Agenda 2030** i les obligacions que se'n desprenen a nivell d'objectius i indicadors respecte a un municipi com Mataró.
- Les **entitats tenen un rol protagonista** en el desplegament de la cooperació municipal, **però** el seu paper en l'execució de fons públics municipals resta **subordinat als objectius i prioritats de la cooperació de l'ajuntament**.
- Desenvolupar totes les potencialitats d'una cooperació municipalista a Mataró passa per **aprofitar el valor afegit de la ciutat** en aquells àmbits amb capacitats tècniques destacades i per posar en valor el relat de ciutat com a element de projecció exterior i de creació de referents.
- Cal integrar altres actors com ara el Tecnocampus, que donen un valor i un potencial afegit a la ciutat.

DAFO de les accions de cooperació i solidaritat

Durant el mes de Juliol de 2017 s'han programat 2 sessions presencials de treball amb el Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència de la ciutat per tal d'analitzar la visió que tenen el conjunt d'entitats de la cooperació a Mataró. En aquest marc es va fer un anàlisi DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) de la cooperació municipal, en el qual hi varen participar en total unes 15 entitats. Aquesta és el resum de les valoracions expressades en el marc de les dues trobades.

A nivell general **tots els actors consultats valoren de manera positiva la cooperació municipal que es fa des del municipi**. Tot i així de les valoracions

efectuades pels diferents actors destaquen alguns elements a tenir en compte de cara a la redacció del nou PDCiS de la ciutat.

<p>- Debilitats de la cooperació municipal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relleu generacional, costa captar gent • Formes organitzatives per arribar i comprometre a més gent • Poca antiguitat • Manca de recursos econòmics propis (preveure situacions especials) • Poca gent realment compromesa • Manca reptes nous • Manca de formació • Més difusió 	<p>- Amenaces de la cooperació municipal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalització i dependència de la presència al Sud d'una persona catalana local que en qualsevol moment pot marxar? Cal assegurar una contrapart. • Crisi econòmica • Excés de participació - A Mataró hi ha una presència constant del fenomen de la participació a tots els nivells. Al final el nucli de persones compromeses està sobre-explotat.
<p>- Fortaleses de la cooperació municipal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Substrate voluntari important amb molta experiència.. • Il.lusió i el compromís de les entitats • Trajectòria i compromís del municipi en matèria de cooperació. 	<p>- Oportunitats de la cooperació municipal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nou model de 3a edat • Xarxes socials • Mataró ciutat plural intercultural i molt solidària

CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

- La cooperació municipal de Mataró és el fruit d'una llarga trajectòria que ha permès consolidar un **model propi de cooperació, basat en el lideratge municipal fort, en l'acompanyament i suport de les entitats i actors de la cooperació del municipi i en el suport al FCCD** com a espai prioritari per a l'execució dels projectes de cooperació. Aquest model compta amb una valoració positiva de consens entre els diversos actors vinculats amb les accions de cooperació i solidaritat a nivell del municipi. Ara toca **assumir per part de l'ajuntament una funció executora** que fins el moment havia estat delegada a les entitats, especialment pel que fa a les accions a terreny.
- El municipi ha mostrat el seu **compromís amb les accions de cooperació i solidaritat** mantenint els pressupostos de cooperació en nivells molt superiors a la mitjana de Catalunya. Malgrat això, la cooperació es troba poc representada com a política pública en els principals documents de planificació municipal (PAM), element que pot influir en la necessitat de connectar amb la ciutadania i d'explicar el sentit de realitzar accions de cooperació i solidaritat des de l'àmbit municipal. L'aportació de la visió dels ODS i la seva inclusió en el Pla Mataró 2030 pot aconseguir aquest **reconeixement estratègic de la cooperació com a política pública**.
- Si bé la prioritat actual és l'**alineació de les accions de cooperació i solidaritat, però també del conjunt de polítiques públiques municipals que es realitzen des de l'Ajuntament de Mataró, a l'agenda 2030** amb tot el que això implica a nivell d'integració dels diferents serveis municipals, caldrà trobar les eines necessàries per a dur a terme una acció pedagògica i de sensibilització de la ciutadania i del conjunt de l'estructura departamental del municipi per tal d'explicar l'Agenda 2030 i les obligacions que se'n desprenen a **nivell d'objectius i indicadors** respecte a un municipi com Mataró.
- Pel que fa a l'anterior Pla Director (2013-16) es fa molt complicada l'avaluació en no existir un sistema d'indicadors ni d'objectius clars. Més encara, **no ha estat un document que hagi servit massa de referència**, fet que caldria reconduir amb el nou Pla Director, tot posant en marxa pràctiques recomanables com la **planificació anual i sectorial**, en cas de ser necessàries aquestes darreres
- **Cal enfortir la feina amb les escoles i resta d'espais docents de la ciutat, incloent també la comunitat universitària, preferentment amb les entitats de la ciutat.** Hi ha una bona experiència, capacitat i predisposició, però caldria enfocar-la a adaptar continguts a la visió dels ODS i a mobilitzar a la ciutadania, defugint de l'acumulació d'actuacions puntuals, massa enfocades a la sensibilització i sense una relació evident amb el currículum formatiu.
- Hi ha una comunitat d'entitats a les que caldria continuar donant suport i cridant al treball conjunt. Ara bé, cal plantejar-se si, estratègicament i a llarg termini, no és més important que Mataró tingui una ciutadania crítica i mobilitzada, sensible a la defensa dels drets humans i amb la visió dels ODS

incorporada. En aquest sentit és que **cal reflexionar sobre com orientar els esforços educatius i de suport a la societat civil.**

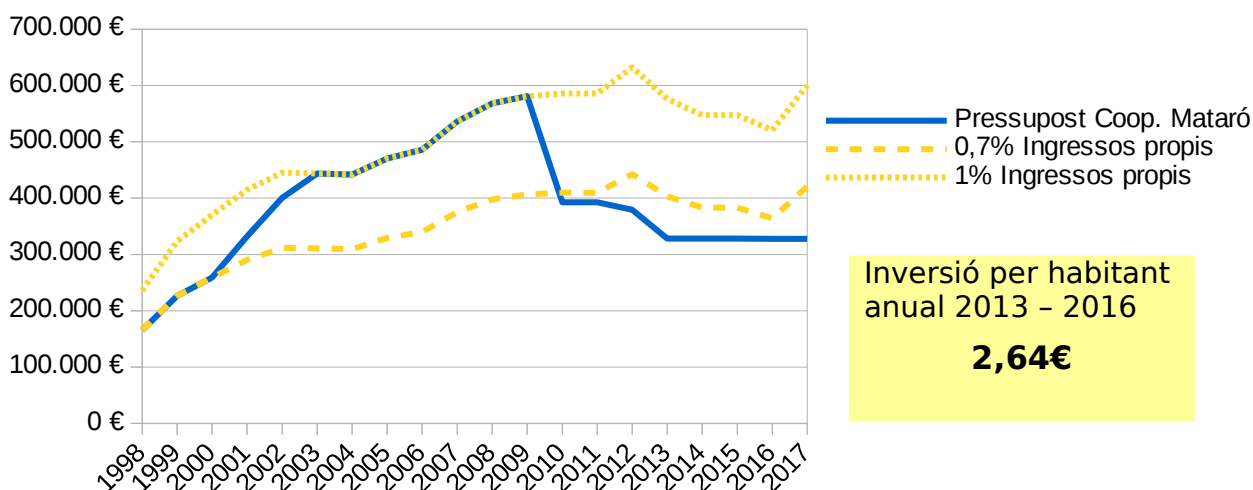
- Pel que fa a accions de cooperació a terreny cal **alinear el finançament de projectes amb les possibilitats que ofereix el suport tècnic del FCCD als països on és present. La tasca d'acompanyament de les entitats cap al FCCD és una bona pràctica que millora les capacitats tècniques de les entitats** i que garanteix estàndards de qualitat, però que caldria **complementar amb el seguiment a terreny i l'avaluació sistemàtica dels impactes aconseguits.**
- També seria recomanable certa **concentració de recursos al voltant d'algunes prioritats geogràfiques**, per evitar la dispersió, **tot potenciant el caràcter municipalista.** Mataró, en tant que ciutat de mida mitjana, per exemple, té una experiència de gestió molt interessant en relació als processos d'urbanització que s'estan donant a tot el món, especialment a l'Àfrica.
- Per altra banda, el nou model a implementar passa per la **inclusió de nous instruments**, més enllà de la gestió de la convocatòria de projectes, amb el suport del FCCD. Les accions de cooperació tècnica municipal i d'altres que es puguin identificar, necessitaran d'una **coordinació molt forta des del departament directament responsable a l'ajuntament envers la resta d'instàncies municipals.**
- Existeix un consens elevat en subratllar que **el consell de cooperació, solidaritat i convivència no respon actualment a les necessitats de les entitats de cooperació.** Cal avaluar la necessitat de **repensar aquest espai** per tal de fer-lo més operatiu i garantir un espai de governança des del qual fer seguiment del PDCiS.
- La voluntat d'assolir l'1% d'ingressos propis destinats a accions de solidaritat i cooperació a mig termini l'arquitectura de la cooperació de Mataró, en que el pressupost es canalitza majoritàriament a través del FCCD, dóna una gran flexibilitat a l'Ajuntament a l'hora d'absorbir eventuais increments del pressupost, sense caure en tensionar excessivament els seus equips humans. És recomanable, també, **buscar aliances municipals, especialment amb el suport del FCCD, per desplegar la cooperació municipalista que es pretén potenciar.**

ANNEXES

Annex I - El Pla Director de Solidaritat 2013 - 2016 en xifres³

Ingressos

Malgrat la voluntat del Pla Director 2013-2016 de tornar als nivells de finançament previs a la crisi econòmica el volum pressupostari dedicat a cooperació i solidaritat s'ha situat durant tot el període al voltant del 0,6% dels ingressos propis de l'ajuntament amb un lleuger increment al llarg dels anys, passant del 0,57% de 2013 al 0,63% de 2016. L'evolució global de l'esforç pressupostari de Mataró el podem observar en la figura següent:

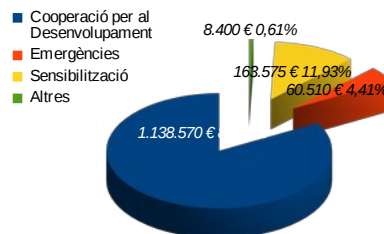

Modalitats

El PD 2013 - 2016 preveia 3 modalitats de cooperació i solidaritat, a les quals assignava un volum orientatiu de recursos: «**Projectes cooperació internacional desenvolupament (70%)** (Projectes promoguts per les entitats ciutadanes o a través de les xarxes i grups de treball promoguts pel Fons Català de Cooperació al Desenvolupament o la Diputació de Barcelona), **Educació pel Desenvolupament (25%)** (Difusió i promoció del Comerç Just i la Banca Ètica, Campanyes de sensibilització, Formació) i **Emergències (màxim 5%)**».

En la pràctica, els recursos executats⁴ es distribueixen de la manera següent:

Any	Cooperació	Emergències	Sensibilització	Altres (Cuota FCCD)	Total
2013	287.453 €	19.500 €	41.384 €	2.100 €	350.437 €
2014	290.516 €	15.010 €	42.770 €	2.100 €	350.396 €
2015	293.670 €	15.000 €	39.656 €	2.100 €	350.426 €
2016	266.931 €	11.000 €	39.765 €	2.100 €	319.796 €
Total	1.138.570 €	60.510 €	163.575 €	8.400 €	1.371.055 €
2013	82,03%	5,56%	11,81%	0,60%	100%
2014	82,91%	4,28%	12,21%	0,60%	100%
2015	83,80%	4,28%	11,32%	0,60%	100%
2016	83,47%	3,44%	12,43%	0,66%	100%
Total	83,04%	4,41%	11,93%	0,61%	100%

³Taules d'elaboració pròpia en base a dades proporcionades per l'Ajuntament de Mataró i/o extretes de les memòries anuals 2013, 2014, 2015 i tríplic 2016 publicades per l'Ajuntament de Mataró. Per al càlcul de la inversió per habitant, dades de població de l'Institut Nacional d'Estadística.

⁴Es pot comprovar que el total executat a cada anualitat és en realitat superior al pressupost anual provinent d'ingressos propis que consta en el gràfic de l'apartat precedent. Això passa perquè el pressupost executat inclou fons provinents d'altres ens municipals executats per l'Ajuntament de Mataró. Per a l'anualitat 2016 la diferència entre el pressupost que consta com a executat i el pressupost previst és substancial, probablement degut a que les dades definitives encara no s'han publicat.

Prioritats Geogràfiques

Segons el PD 2013-2016, les prioritats geogràfiques obeïen a dos criteris: (1) Països i pobles que es corresponen a zones d'especial aflluència de persones immigrades a Mataró, (2) Evolució històrica i vincles ja establerts tant per l'Ajuntament com per les entitats de Mataró. Aquests criteris es concretaven en les següents zones i països prioritaris:

Mediterrània: **Marroc, Poble Saharauí i Palestina**

Amèrica Llatina - sense especificar països

Àsia: **Índia**

Àfrica Sud-Sahariana: **Senegal, Gàmbia**

En la pràctica el conjunt d'intervencions s'han dut a terme segons el quadre següent:

Cooperació	Burkina Faso	22.178 €	Emergències	Carib	5.000 €	
	Catalunya	2.230 €		Equador	6.000 €	
	Catalunya/Centreamèrica	20.000 €		Filipines	4.500 €	
	El Salvador	8.000 €		Gaza	6.000 €	
	Equador	31.509 €		Mèxic	4.500 €	
	Gàmbia	13.519 €		Nepal	9.000 €	
	Grècia (Lesbos)	18.450 €		Nicaragua	4.500 €	
	Guatemala	8.000 €		Sàhara	6.000 €	
	Guinea Conakry	28.367 €		Sierra Leone	9.010 €	
	Índia	226.494 €		Síria	6.000 €	
	Lampedusa/Malta/Líbia	2.145 €				
	Marroc	30.129 €		Sensibilització		
	Mèxic	121.191 €		Amb entitats	84.550 €	
	Moçambic	21.945 €		Directa	79.025 €	
	Nicaragua	137.308 €				
	Perú	132.533 €		Cooperació	Emergències	Sensibilització
	Refugiats a la Mediterrània	40.589 €		1.138.570 €	60.510 €	163.575 €
	República Dominicana	109.124 €				
	Ruanda	30.000 €				
	Sàhara	5.395 €		Total		1.362.655 €
Senegal	107.464 €					
Togo	22.000 €					

Nombre i volum dels projectes

Durant el període de vigència del PD 2013 - 2016 s'han executat un total de 74 projectes de cooperació o sensibilització en concertació amb 22 entitats, organitzacions o institucions:

Nombre de projectes per entitat		Volum de recursos per entitat	
Acció Solidària i Logística	1	Proactiva Open Arms	2.145 €
As. d'ajut Social i Cultural al senegal Sandaga	1	Comissió de l'Agenda Llatinoamericana Mundial	5.000 €
As. d'Amics del bisbe Joan Godayol	1	Fundació Pau i Solidaritat	8.000 €
Associació Amics de la República Dominicana	1	Sindicalistes Solidaris - Fundació Josep Comaposada	8.000 €
Col·lectiu de Teatre EPMA	1	As. d'ajut Social i Cultural al senegal Sandaga	10.000 €
Comissió de l'Agenda Llatinoamericana Mundial	1	Comissió Agenda Llatinoamericana	15.000 €
Proactiva Open Arms	1	Acció Solidària i Logística	18.450 €
As. Amics de la República Dominicana	2	Associació Amics de la República Dominicana	25.125 €
VOLS - Voluntariat Solidari	2	As. d'Amics del bisbe Joan Godayol	27.488 €
As. Haribala	3	Sense Dades	31.991 €
Associació Amics de l'Escola Pia al Senegal	3	Col·lectiu de Teatre EPMA	34.750 €
Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol	3	VOLS - Voluntariat Solidari	44.178 €
Comissió Agenda Llatinoamericana	3	Solidaritat Saharauí de Mataró	48.000 €
Grup de Cooperació Internacional de la Fundació Maresme	3	As. Haribala	57.357 €
Creu Roja Catalunya	4	Associació Amics de l'Escola Pia al Senegal	73.913 €
Fundació Pau i Solidaritat	4	Creu Roja Catalunya	83.454 €
Fundació Vicente Ferrer	4	As. Amics de la República Dominicana	83.998 €
Sense Dades	4	Grup de Cooperació Internacional de la Fundació Maresme	102.558 €
Sindicalistes Solidaris - Fundació Josep Comaposada	4	Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol	105.045 €
Solidaritat Saharauí de Mataró	4	Fons Català de Cooperació al Desenvolupament	111.789 €
Fundació Privada Grup Tercer Món Mataró	8	Fundació Privada Grup Tercer Món Mataró	157.741 €
Fons Català de Cooperació al Desenvolupament	16	Fundació Vicente Ferrer	169.136 €
Total	74	Total	1.223.120 €

Altres activitats i accions de cooperació

A part dels projectes assenyalats, durant el període 2013 - 2016 s'han dut a terme diverses accions de cooperació i solidaritat de manera estable:

Tipologia	Accions	2013	2014	2015
Commemoracions	Commemoració del dia de les Nacions Unides	x	x	x
	Dia del Cooperant	x	x	x
	Dia escolar per la no-violència i la pau	x	x	x
Comunicació	Espai al web municipal	x	x	x
	Mataró Ràdio	x	x	x
Accions de sensibilització	Nit de la Solidaritat	x	x	x
	Juny Associatiu	x	x	x
	Presentació de l'agenda llatinoamericana	x	x	x
	Presentació de Projectes	x	x	x
	Projecte «Cafè Ciutat»	x	x	x
Visites de l'Anne Ferrer de la Fundación Vicente Ferrer	x	x		
Participació en xarxes municipalistes	Assemblea del FCCD	x		x
	juntres executives FCCD	x		
	Participació Comissió Codesenvolupament FCCD	x		x
	Diputació de Barcelona - Local Med	x		x

Evolució del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència

El Consell municipal agrupa entre 30 i 40 entitats d del municipi entre les que trobem tot tipus de teixit associatiu i veinal (entitats de cooperació, associacions de veïns, associacions culturals, sindicats, associacions de comerciants, etc.)

Entitats del Consell de Cooperació de Mataró				
	2013	2014	2015	2016
	40	33	34	35

Annex II - Buidat enquesta entitats

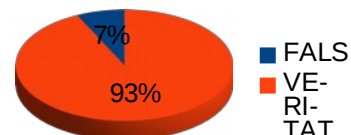
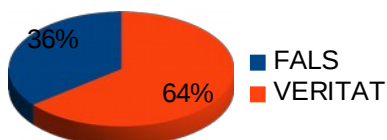
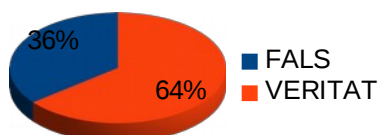
1 - Les entitats

Nombre d'entitats que han participat de l'enquesta: 14

Les entitats de Mataró treballen en el marc de:

L'Educació per al Pau i Drets Humans (EpD)

Cooperació per al Desenvolupament Codesenvolupament

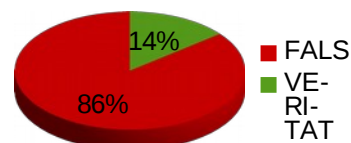
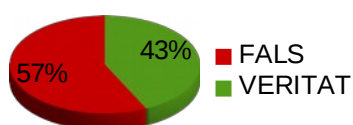
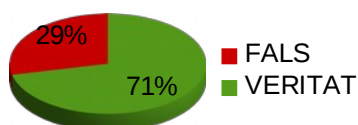

Espais de col·laboració entre les entitats i l'ajuntament

La nostra entitat participa de la Nit de la Solidaritat.

La nostra entitat té projectes en curs finançats a través de la convocatòria de projectes de l'Ajuntament

La nostra entitat treballa amb l'ajuntament en el marc d'accions d'EpD desenvolupades a Mataró

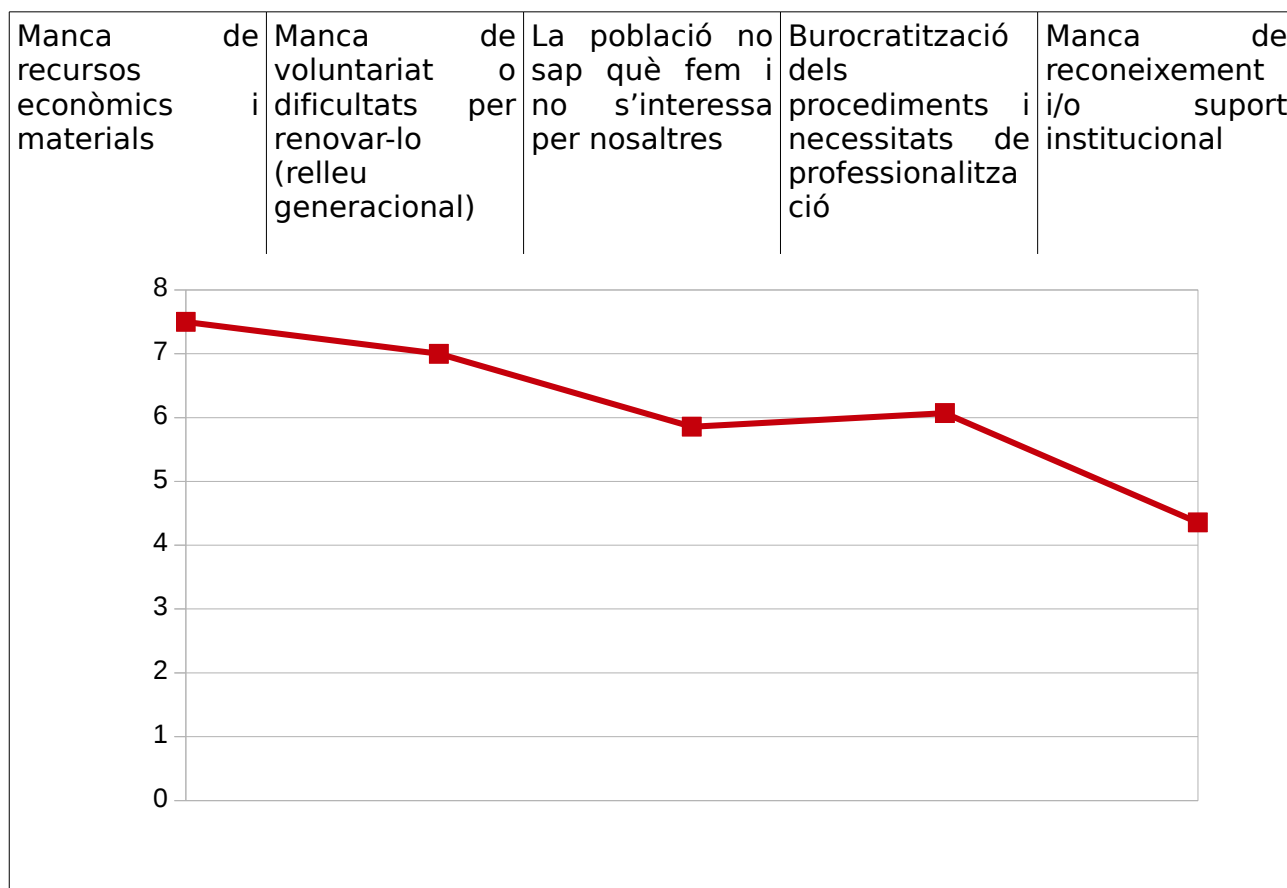

Valoració: La gran majoria d'entitats s'autodefineixen com entitats de cooperació (més d'un 90%). Malgrat aquest fet les accions subvencionades tenen una importància relativament baixa com a element aglutinador de la cooperació municipal. El fet de que més del 50% de les entitats que han respòs l'enquesta no rebin subvencions però que participin d'accions com la nit de la solidaritat i que formin part del Consell de Cooperació es un element positiu que ens indica que **la vertebració de la cooperació municipal a Mataró no recau en la distribució de recursos a les entitats sinó en d'altres elements, com pot ser el teixir un relat comú.**

Les entitats que s'auto defineixen com a entitats de EpD també s'autodefineixen com a entitats de Pau i Drets Humans.

Dificultats de les entitats en el seu dia a dia:

Mitjana de les valoracions fetes per les 14 entitats a cadascun dels elements:

Valoració: El fet que el reconeixement i el suport institucional sigui la dificultat menys important es significatiu i va en la línia del que assenyalàvem en l'apartat anterior d'una bona sintonia entre ajuntament i entitats i de l'existència d'un relat comú. La manca de recursos econòmics i materials es la dificultat més important, seguida del problema del relleu generacional, vinculat aquest últim amb el de connexió amb la ciutadania, que sobresurt a la segona meitat de l'enquesta.

2 - El Pla Director de Cooperació i Solidaritat de Mataró

Fites aconseguides

Totes les valoracions assenyalades per les entitats son positives o molt positives. Es valora especialment l'assoliment d'aquelles fites que afecten directament la ciutat, especialment a nivell de **promoció de la cooperació al municipi** i d'**enfortiment del teixit social solidari**.

Com a exemples concrets de fites aconseguides especialment rellevants s'assenyala l'experiència de BONES PRACTIQUES de 7 ciutats catalanes, entre les quals hi ha Mataró, per promoure una iniciativa local de comerç just: el cafè ciutat, i poder-la donar a conèixer al món. Es considera molt positiva per interconnexió amb d'altres ciutats.

Objectius que no s'han assolit

Més enllà dels objectius generals com ara reduir la pobresa, les entitats assenyalen com a elements «febles» de l'anterior Pla Director aquells apartats vinculats a promoure la **comunicació** a nivell local, cosa que connecta amb la gran preocupació mostrada per les entitats per les dificultats de **fer arribar les accions de solidaritat a la ciutadania**.

També es citen específicament com a objectius no assolits o assolits només parcialment aquells vinculats a promoure plans anuals i un calendari operatiu per al Pla Director (ob.12), la creació de sinergies alineades amb el Pla Director en les accions dutes a terme per les entitats (ob.7), la concertació entre actors sud i nord (ob.5) o la concretització d'accions en l'àmbit del suport a pobles en situació de conflicte o post-conflicte (ob.4). Aquest últim seria un element vinculat molt especialment a la crisi de refugiats.

Varies entitats assenyalen **certa incapacitat en fer participar els diferents col·lectius de la ciutat**, cosa que afecta als objectius 10 (vinculat al foment d'accions de codesenvolupament per part dels col·lectius amb vincles al sud) i 17 (vinculat al foment de la participació del conjunt de col·lectius).

Per últim s'assenyala com a element a millorar l'**enfortiment de capacitats** per millorar la qualitat de la cooperació municipal en matèria de seguiment, avaluació, formació i rendició de comptes.

Elements que haurien de ser al centre del nou Pla Director:

Com a element central del nou Pla Director, sobresurt (esmentada per varies entitats) **l'agenda 2030 d'Objectius de Desenvolupament Sostenible**, concretada en promoure la coherència de polítiques, la transversalització i la implicació d'altres àrees municipals i/o la cooperació tècnica. Això va de la mà amb identificar les capacitats institucionals, organitzatives i ciutadanes per promoure el treball en xarxa i una **cooperació directa innovadora que no sigui només reactiva**.

L'altre punt de consens és donar prioritat a les accions per arribar a la ciutadania, element que figura com assignatura pendent de l'anterior pla director. Diverses entitats assenyalen també la necessitat de que el nou Pla Director sigui especialment curós a nivell de concreció i de marcar unes fites i objectius concretes, quantificables i realistes.

Annex III - A - 1a Sessió amb les entitats del consell de cooperació 01/07/2017

Jornada de treball amb Consell de Cooperació de l'1 de Juliol 2017

Assistents:

Entitats:

Associació Amics de l'Escola Pia al Senegal, Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol, Càritas, Fundació Privada Grup Tercer Món Mataró, Fundació Vicenç Ferrer, Fundació Campaner, Creu Roja, VOLS - Voluntariat Solidari, Associació Centro Cultural Mezjed Yunus

Grups Municipals:

Grup Municipal ERC-MES-AM, VoleMataró, CUP, PSC.

Ziri (equip consultor), Tècnica de Cooperació Aj.de Mataró, Regidora de Cooperació Mataró

Desenvolupament de la Jornada

9.30 h - Introducció (Dolors)

S'està duent a terme procés d'elaboració nou Pla Director de cooperació Mataró 2017 - 2020. Aquest haurà d'estar alineat amb l'agenda internacional post-objectius del mil·lenni (agenda 2030), concretament amb els [ODS](#). A més a més a nivell local aquest estarà alineat amb l'agenda que marca el [pla estratègic de Mataró 2022](#) i amb el pla estratègic del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament.

9.50 h - El procés de concepció del Pla Director (Miquel)

El procés de concepció del nou Pla Director de cooperació es farà segons [aquest esquema](#).

10.10 h - DAFO cooperació a Mataró

Debilitats	Fortaleses
<ul style="list-style-type: none"> • Relleu generacional, costa captar gent • Formes organitzatives per arribar i comprometre a més gent • Poca antiguitat • Manca de recursos econòmics propis (preveure situacions especials) • Poca gent realment compromesa • Manca reptes nous • Manca de formació • Més difusió	<ul style="list-style-type: none"> • Substracte voluntari important amb molta experiència.. • Il·lusió i el compromís de les entitats • Trajectòria i compromís del municipi en matèria de cooperació.

<ul style="list-style-type: none"> • Poca coordinació a nivell de pla de difusió (xerrades, etc..) - A Mataró no hi ha públic per a tantes xerrades i actes i llavors aquests queden deserts. Una major coordinació i racionalització donaria eficiència als actes. 	
<p>Amenaces</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalització i dependència de la presència al Sud d'una persona catalana local que en qualsevol moment pot marxar? Cal assegurar una contrapart.(Amics Escola Pia Senegal). VOLS veu enriquidora la • presència de les seves escoles arreu del món, que fa que no depenguin de contactes individuals. • Crisi econòmica • Excés de participació - A Mataró hi ha una presència constant del fenomen de la participació a tots els nivells. Al final el nucli de persones compromeses està sobre-explotat. 	<p>Oportunitats</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nou model de 3ª edat • Xarxes socials • Mataró ciutat plural intercultural i molt solidària

11.30 h - Evaluació Pla Director 2013 - 2016

Es presenta el document «el pla director 2013 - 2016 en xifres» (Annex 1). A nivell d'elements d'avaluació, s'ha preparat una [enquesta online](#) per a les entitats per tal d'avaluar de manera general el pla director 2013 - 2016.

Elements de reflexió:

- Les **eines de seguiment de projectes** (memòria anual) **no inclouen un desglossament per temàtiques** ni l'alineament dels projectes respecte dels objectius del Pla Director. Això fa difícil de fer un seguiment del grau d'execució del Pla Director 2013 - 2016 en relació a temàtiques i objectius específics.
- Es fa difícil fer un seguiment de les polítiques de cooperació des del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència. El **Consell està format per entitats de convivència i entitats de cooperació/solidaritat**. Són dues temàtiques diferenciades, encara que poden tenir alguns punts en comú. Ja es va plantejar al darrer Consell del mandat passat la reflexió de tonar a separar el Consell un en l'àmbit de Convivència i l'altre en Solidaritat i Cooperació Internacional. Cal més temps de debat sobre el seguiment de la política pública de cooperació. Cal avaluar si des de l'espai actual és factible. El format actual inclou la divisió en taules de treball diferenciades (una de cooperació i solidaritat, l'altre de convivència), de manera que el Consell és més informatiu i les taules de treball son operatives. Però tot i així es fa difícil trobar punts de connexió.
- **Es important no assumir el finançament municipal com un element «per defecte» de l'ecosistema d'entitats de Mataró**. La perspectiva de l'ajuntament es de finançar projectes molt treballats a nivell de concepció i planificació i això inclou que les entitats hi dediquin molt de temps amb caràcter previ o posterior a optar un finançament Municipal per a un projecte concret. Es en aquesta línia que cal entendre la manca d'una convocatòria de projectes municipal i que els projectes es financin a través de l'acompanyament de les entitats per tal d'encaminar els seus projectes al Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament. Això inclou la preferència de no finançar projectes de curta durada.

- A nivell de seguiment **cal donar una major centralitat als ODS**. Això va més enllà de les capacitats del Consell en matèria de seguiment. Cal integrar el seguiment de les dades referents al conjunt d'indicadors dels ODS a un espai central que pugui rebre les dades referents al conjunt de polítiques públiques de l'Ajuntament de Mataró. Això demana fer-ho **probablement a nivell de gerència / unitat de planificació**. Per altra banda cal una visió general de quins indicadors ODS té/produeix el municipi.

12.50 h- Clausura de la sessió de treball

Es proposa una segona reunió de treball per tal de treballar sobre la matriu de planificació del nou Pla Director i la resta d'elements del Pla anterior. En aquest sentit s'adopta la resolució de realitzar una nova **sessió de treball el dissabte 15 de juliol de 9h a 11h**.

Per tal de preparar la trobada l'equip de consultors farà arribar una prèvia diagnosi/orientacions d'objectius basada en:

- els resultats de la trobada de l'1 de juliol
- la nova estratègia del FFCC
- el buidatge enquesta

Les entitats que no ho hagin fet poden continuar introduint dades a l'[enquesta online](#) durant la setmana del 3 al 9 de juliol.

13.00 h - Comiat

Annex III - B - 2a Sessió amb les entitats del consell de cooperació 15/07/2017

Jornada de treball amb Consell de Cooperació del 15 de Juliol 2017

Assistents:

Entitats:

Associació Amics de l'Escola Pia al Senegal, Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol, Càritas, Fundació Privada Grup Tercer Món Mataró, Fundació Vicenç Ferrer, Fundació Campaner, Creu Roja, VOLS - Voluntariat Solidari, Associació Centro Cultural Mezjed Yunus

Grups Municipals:

Grup Municipal ERC-MES-AM, VoleMataró, CUP, PSC.

Ziri (equip consultor), Tècnica de Cooperació Aj.de Mataró, Regidora de Cooperació Mataró (només tancament)

Desenvolupament de la Jornada

9.00 h - Presentació buidat enquesta de valoració del PD 2013-2016

9.20 h - Debat sobre les prioritats del PD 2017-2020

Arrel de l'enquesta d'entitats, sobresurten els següents elements que hauran d'enquadrar el pla director 2017-2020:

No assolit	Prioritari en el nou pla
Incurió d'altres col·lectius	Enmarcat en ODS i agenda 2030
Eines adequades de planificació i seguiment	Coherència de polítiques
Enfortiment de capacitats	Participació d'altres departaments
Connexió amb la ciutadania	Innovació, no reacció
Refugiats	Lideratge municipal en la implementació
Pau i conflictes	

Arrel d'aquests elements, sorgeixen algunes reflexions a tenir en compte:

S'assenyala que els punts no assolits són molt similars als sorgits en les reunions de planificació per al PD 2013-2016. En base a aquest fet, sorgeix l'interrogant de que

quelcom no s'està fent bé si les mateixes coses que ens preocupaven fa 4 anys són les mateixes que ens preocupen ara.

S'apunta que la comunicació no és només un problema de cooperació. Té a veure amb totes les polítiques municipals. La sobresaturació d'accions (som més de 30 entitats i totes fan coses) pot estar a l'arrel o en tot cas contribuir-hi.

Els temps estan canviant, el món també. Hi ha altres amenaces. Potser caldria que no només es puguin finançar projectes de cooperació «tradicionals» (una infraestructura, etc..), sinó també altres elements més transversals, com el manteniment de relacions i xarxes nord sud que siguin prioritàries.

El pla director municipal ha de ser orientat bàsicament a la conscienciació en un sentit ampli. Cal implicar els mitjans de comunicació des del minut 0, sinó no entenen del que estem parlant (ODS) Per a fer-ho ens trobem amb un dels problemes que ja sortien en l'anterior PD: falta formació en ODS. Antigament es feia una tancada anual a l'acabar l'any, en que es debatia quelcom. Ara ja no es fa.

El rol de Serveis Centrals és un element clau per al nou pla director, doncs és l'espai que permetrà implementar un enfoc de l'agenda 2030 realment operatiu.

Respecte al nou PSCiS, es retenen els següents elements:

Principis

- Sostenibilitat i viabilitat
- Alineament amb polítiques locals
municipalisme

Objectius

- Habitatge i serveis bàsics
- Educació per a la igualtat
- Medi ambient

Observacions: Hi ha capacitat instal·lada en Desenvolupament Econòmic, EpD a Mataró, Interculturalitat, Cooperativisme, innovació econòmica, nous models i economia feminista. Aigua i sanejament. Accés als serveis bàsics i sostenibilitat. Tema habitacional. Mataró com a referència de Dret a l'Habitatge i inclusió social

Criteris geogràfics

- Suport als països de les persones nouvingudes a Mataró
- Suport als països empobrits
- Suport als països amb vincles o trajectòria

Observacions: Cal anar molt amb compte que no quedi la cooperació com una eina per al control de les migracions. Alguns països tenen planificacions i agenda pròpia en matèria de desenvolupament: Cal estar alineats amb les línies polítiques locals.

Altres Criteris

Alguns criteris sobre tipologia de projectes: projectes sostenibles, amb una durada limitada i evitant generar dependència. Visibilitat. Projectes locals o d'àmbit municipal, que és on Mataró pot tenir més valor afegit.

10.50 h- Clausura de la sessió de treball

Es comenta que a partir d'ara i fins al setembre es continuarà amb el procés d'entrevistes amb espais i entitats que es considerin claus.

13.00 h - Comiat